

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΡΥΩΝ 1920-2020

Γ' ΜΕΡΟΣ (1990-2020)

Ειδικό Ένθετο του Τριμηνιαίου Ενημερωτικού Δελτίου του Συνδέσμου των Απανταχού Καρυατών

Αθήνα, Φεβρουάριος 2020

Επιμέλεια
Χαρ. Αθ. Κωνσταντόπουλος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η δεκαετία του 1990 σηματοδοτεί την έναρξη της **σύγχρονης εποχής** των Καρυών. Όλες οι βασικές υποδομές, αλλά και τα μνημεία και οι Ιεροί Ναοί έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί. Η μεγάλη αλλαγή γίνεται το **1992**, οπότε και παραδίδεται ο **νέος αυτοκινητόδρομος Κορίνθου-Τρίπολης**. Οι Καρυές μαζί με όλη την κεντρική Πελοπόννησο γίνονται πλέον περισσότερο προσβάσιμες. Η πρόσβαση από την Αθήνα γίνεται μέσα σε 2,5 περίπου ώρες από 4,5 ώρες που ήταν με τον παλιό δρόμο. Παράλληλα, ο νέος δρόμος προς τον Πάρνωνα που είχε διανοιχτεί τη δεκαετία του 1960, διαπλατύνεται και ασφαλτοστρώνεται, όπως και αυτός προς τον Άγιο Πέτρο. Το γεγονός αυτό έχει πολλαπλές ωφέλειες για το χωριό. Οι Καρυάτες που ζουν στην Αθήνα πλέον μπορούν να επισκεφτούν το χωριό γρήγορα και ξεκούραστα ακόμα και για ένα Σαββατοκύριακο. Με τη συνεχή βελτίωση και της οικονομικής κατάστασης της χώρας, τα σπίτια των παραθεριστών ανακαινίζονται και μετατρέπονται σταδιακά σε σύγχρονες εξοχικές κατοικίες. Πολλά αποκτούν και κεντρική θέρμανση προκειμένου να είναι επισκέψιμα και το χειμώνα. Εκτός από την ανακαίνιση των παλαιών κατοικιών κτίζονται και νέες. Μια ολόκληρη συνοικία στη Βεργατσούλα δημιουργείται και το χωριό επεκτείνεται.

Οι ομογενείς μπορούν πλέον με τη μείωση της τιμής των αεροπορικών εισιτηρίων να επισκέπτονται τακτικά το χωριό. Τα παιδιά τους γνωρίζουν το χωριό και τον ελληνικό τρόπο ζωής και αποκτούν φιλίες με τα υπόλοιπα Καρυατόπουλα. Το καλοκαίρι το χωριό σφύζει από ζωή και τα **πανηγύρια των Καρυών αποκτούν φήμη σε όλη τη Λακωνία και την Αρκαδία**. Η νεολαία δίνει έντονο παρόν και τα γλέντια το καλοκαίρι στην πλατεία και τα καφενεία αφήνουν εποχή.

Σταδιακά μέσα στα επόμενα 20 χρόνια, οι όμορφες Καρυές αρχίζουν πλέον να μετατρέπονται σε ένα **τουριστικό προορισμό** καθώς η στροφή πλέον των κατοίκων προς το τουρισμό είναι αναπόφευκτη. Παράλληλα, μέσα σε **15 χρόνια (1990-2005)** σε ολόκληρο τον Πάρνωνα **ασφαλτοστρώνονται περίπου 150 χιλιόμετρα δασικών και επαρχιακών οδών** ενισχύοντας τον ορεινό τουρισμό. Κατασκευάζονται ξενοδοχειακές μονάδες και παραδοσιακοί ξενώνες, τα εστιατόρια και οι καφετέριες εκσυγχρονίζονται και ανοίγουν παντοπωλεία, καταστήματα παραδοσιακών προϊόντων και φαρμακείο.

Ι. ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1990: Η ολοκλήρωση των υποδομών

Στο τέλος του 20^{ου} αιώνα, χάρη σε δωρεές ομογενών, ολοκληρώνονται και τα τελευταία έργα υποδομής του χωριού.

Το 1994 εγκαινιάζεται ο **αρχιερατικός οίκος** των Καρυών σε ακίνητο ιδιοκτησίας των αδελφών Δημήτρουλα. Πιο συγκεκριμένα στην οικία διέμενε ο **Νικόλαος Δημήτρουλας** με τη σύζυγό του **Παρασκευή**. Μη έχοντας τέκνα αποφάσισαν να μεταβιβάσουν την οικία στην Κοινότητα Καρυών ώστε να χρησιμοποιείται ως οικία του εκάστοτε Ιερέα Καρυών.

Το **1995** με δωρεά χρημάτων από τα **τέκνα Ευστρατίου Κωσταλά**, αλλά και με ένταξη σε Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα, ο Α.Σ. «**Ο Καρυάτης**» ολοκληρώνει την κατασκευή του γηπέδου καλαθοσφαίρισης-πετοσφαίρισης-αντισφαίρισης πάνω από τα ποδοσφαιρικό στάδιο.

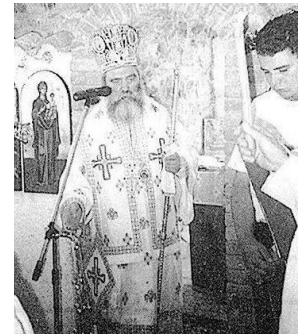
Το γήπεδο διαθέτει κερκίδες που μπορούν να φιλοξενήσουν περί τους **200 θεατές**.

Ο Ι.Ν. Ταξιαρχών

Το **1997** θεμελιώνεται και κτίζεται μέσα σε ένα χρόνο, με έξοδα του **Επαμεινώνδα Καστανά**, ο πιο πρόσφατος Ιερός Ναός των Καρυών αυτός των **Παμμεγίστων Ταξιαρχών** στην είσοδο του χωριού.

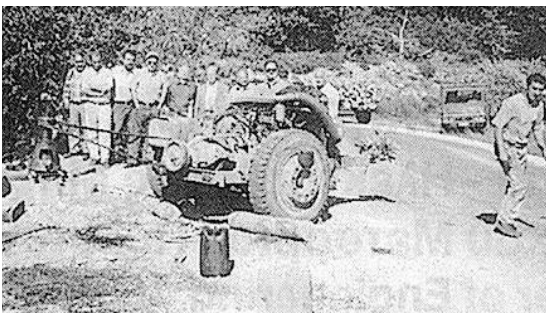
Τα θυρανοίξιά του, παρουσία του Μητροπολίτη Σπάρτης και Μονεμβασίας, θα γίνουν στις **25 Ιουλίου 1998**.

Τα θυρανοίξια

Το σημαντικότερο όμως έργο αυτής της περιόδου είναι η **νέα γεώτρηση**, το αποτέλεσμα της οποίας **έλυσε το χρόνιο πρόβλημα της λειψυδρίας**. Οι Καρυές αν και ορεινό χωριό λόγω της θέσης της ανέκαθεν είχαν έλλειψη πόσιμου ύδατος ικανού να εξυπηρετήσει τους κατοίκους της και παραθεριστές κατά τη διάρκεια του θέρους. Άπειρες προσπάθειες είχαν γίνει προκειμένου να βρεθεί λύση στο πρόβλημα χωρίς επιτυχία.

Τελικά, το **1999** με την αρωγή του ομογενή **Παναγιώτη Ιωάν. Κοψιαυτή**, ο οποίος διέθεσε το ποσό των \$ 100.000 Η.Π.Α. πραγματοποιήθηκε γεώτρηση στη θέση Μοναχόγουρνα η οποία πέτυχε το σκοπό της. Όπως καταγράφηκε στην Εφημερίδα ΚΑΡΥΕΣ «*Επί 50 και πλέον ώρες νύχτα-μέρα παραστέκανε με αγωνία το Κοινοτικό Συμβούλιο και πολλοί Αραχοβίτες μέχρι να μετρηθεί η ποσότητα του νερού και η στάθμη της δεξαμενής*».

Μετά την επιτυχία

ΟΙ ΔΩΡΗΤΕΣ - ΕΥΕΡΓΕΤΕΣ
Πάνος και Βούλα Κοψιαυτή, στην τελετή
εγκαινίων της γεώτρησης 30-7-2000.

Ο δωρητής μαζί με τον Βασίλη και την
Αννίτα Πρεκεζέ

Παράλληλα, με κρατικά κονδύλια, αντικαθίστανται οι εξωτερικοί σωλήνες ύδρευσης και στεγανοποιείται η δεξαμενή άρδευσης προκειμένου να μην υπάρχουν απώλειες ύδατος. Επίσης, την ίδια δεκαετία σταδιακά δημιουργείται στο χωριό σύστημα κεντρικής αποχέτευσης.

Όλη αυτή την περίοδο, η επί σειρά ετών πρόεδρος του Συνδέσμου των Απανταχού Καρυατών κα **Αννίτα Γκλέκα-Πρεκεζέ** εκδίδει την εφημερίδα «**Καρυές, Η Αράχοβα Λακωνίας και τα χωριά του τ. Δήμου Οινούντος**» (1986-2010), η οποία αποτελεί μια γέφυρα ανάμεσα στους Καρυάτες καταγράφοντας όλη τη ζωή του τόπου για 25 χρόνια. Όπως καταγράφεται στην εφημερίδα, το **χειμώνα του 1999** τα σπίτια που κατοικούνται είναι **102**, οπότε οι μόνιμοι κάτοικοι πρέπει να είναι **τουλάχιστον 300**.

II. Η ΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ 21^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ Η δεύτερη «χρυσή» εποχή των Καρμών

Το 2000 πλέον οι Καρυές έχουν με όλες τις υποδομές τους ολοκληρωμένες και με το Ελληνικό Κράτος να είναι σε θέση πλέον να διαθέσει χρήματα το βάρος δίνεται στη **συντήρηση** και τον **εξωραϊσμό** των υποδομών και των μνημείων.

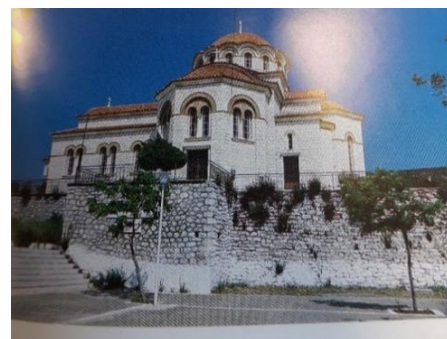
Στις **11 Αυγούστου 2000** γίνονται τα εγκαίνια του ανακαινισμένου **Ιερού Ναού του Αγίου Ιωάννη**, ο οποίος με εισφορές κυρίως ομογενών της Αδελφότητας, αλλά και Καρυατών του χωριού ανακαινίζεται πλήρως εξωτερικά και εσωτερικά.

Φωτογραφίες από την τελετή εγκαινίων του ανακαινισμένου ναού

Παράλληλα, **την άνοιξη του 2000** ξεκινάει το μεγάλο έργο του **εξωραϊσμού της Κεντρικής Πλατείας**, χάρη σε ένταξη σε Κρατικό πρόγραμμα χρηματοδότησης και με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

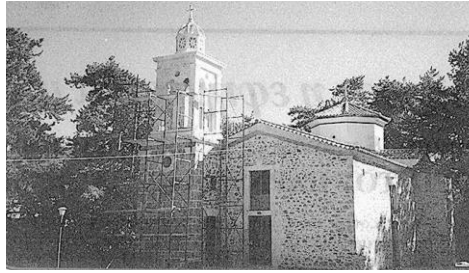
Όπως είχαμε καταγραφεί στο προηγούμενο μέρος του αφιερώματός μας, η νέα πλατεία που κατασκευάστηκε τις δεκαετίες του 1950-1960 ήταν ένα πραγματικό στολίδι. Ωστόσο τα χρόνια είχαν περάσει και η αισθητική ανάγκη ζητούσε τον περιορισμό τουτσιμέντου. Πράγματι, με σεβασμό και στον αρχικό σχεδιασμό, η πλατεία ντύθηκε με πέτρα και πλέον αποτελεί σημείο περηφάνειας για το χωριό. Το έργο ολοκληρώνεται την επόμενη χρονιά με την αντικατάσταση της στέγης του Κοινοτικού Καταστήματος και την εγκατάσταση σε αυτό κεντρικής θέρμανσης με χορηγία του **Γεωργίου Ι. Κουτσόγιωργα**.

Επάνω το πριν και οι εργασίες και κάτω το αποτέλεσμα

Την επόμενη χρονιά (2001) έρχεται η σειρά της **Ράχης** με την **ανακαίνιση του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής και την αναμόρφωση του προαύλιου χώρου της**. Συγκεκριμένα, αφαιρείται το ασβέστωμα του Ιερού Ναού και αποκαλύπτεται η παλαιά λιθοδομή. Ταυτόχρονα, όλο το προαύλιο πλακοστρώνεται και τοποθετούνται νέα κιγκλιδώματα με δωρεά του **Παναγιώτη Οδυσσέα Σκιούρη**, ενώ και το άγαλμα του ευεργέτη Αθανασίου Ματάλα με χρήματα του **Καθιδρύματος Ματάλα** συντηρείται και μεταφέρεται σε πιο κέντρικη θέση. Τα αποχωρητήρια του σχολείου ανακατασκευάζονται, ενώ και το κτίριο της παλαιάς βιβλιοθήκης ανακαινίζεται για να χρησιμοποιηθεί ως κατοικία δασκάλων (κάτι το οποίο τελικά δεν λειτούργησε).

Το πριν, οι εργασίες και το μετά

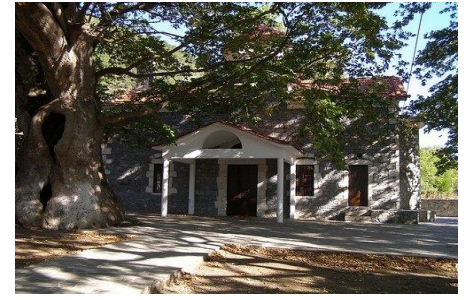

Την ίδια εποχή γίνεται μια ανάλογη αναμόρφωση του **Ιερού Ναού της Κοίμησης της Θεοτόκου (Παναγίας)** και του περιβάλλοντος χώρου. Και εκεί αφαιρούνται τα ασβεστώματα και εμφανίζεται η λιθοδομή.

Το πριν

Μάλιστα αποκαλύπτονται και κομμάτια σκαλισμένων μαρμάρων που προφανώς ανήκαν στον αρχαίο ναό της Άρτεμιδος, ο οποίος βρισκόταν στο ίδιο μέρος. Τα κομμάτια αυτά χρησιμοποιήθηκαν ως οικοδομικό υλικό στην ανέγερση του χριστιανικού ναού. Στη συνέχεια όλος ο προαύλιος χώρος πλακοστρώνεται, τα τοιχεία ντύνονται με πέτρα και φωτίζονται τα πλατάνια, αλλά και η πηγή.

Το μετά

Την δεκαετία του 2000 όλοι οι δρόμοι του χωριού, που όπως είχαμε αναφέρει είχαν τσιμεντοστρωθεί, προ 20ετίας, **ασφαλτοστρώνονται**. Παράλληλα με δωρεά του Σταύρου Μέρμηγκα εις μνήμη των γονέων του Νικολάου και Γεωργίας κατασκευάζεται νέο τοιχείο στο νεκροταφείο του Αγίου Νικολάου το οποίο επεκτείνεται και τσιμεντοστρώνεται.

Τέλος, με σκοπό την **προστασία του δάσους** και του χωριού και μετά την **καταστροφική πυρκαγιά** στις «πηγές» του χωριού (04.09.2000), ξεκινά μια συλλογική προσπάθεια, η οποία εκφράστηκε με έντονο ενδιαφέρον και αγωνία για την προστασία του τόπου καταγωγής των συμπατριωτών μας. Έτσι αγοράστηκε από τον **Παναγιώτη Δημήτρουλα** και μεταφέρθηκε στην Κοινότητα **πυροσβεστικό όχημα κατάσβεσης δασικών εκτάσεων**. Σαν αποτέλεσμα το **2007** οπότε και σημειώθηκε η καταστροφική πυρκαγιά στον Πάρνωνα, το χωριό συμμετείχε ενεργά, αποφασιστικά και καταλυτικά με το **πεζοπόρο τμήμα** του, τα **αγροτικά οχήματα** και τις **ομάδες φύλαξης με μεγάλη επιτυχία**. Η μεγάλη αυτή προσπάθεια για περιβαλλοντική και αντιπυρική προστασία του χωριού και γενικότερα της ευρύτερης περιοχής έτυχε της καθολικής αναγνώρισης με αποτέλεσμα το **2008** η **ΜΑΡΦΙΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ** να χορηγήσει για τον **εξοπλισμό** της εθελοντικής ομάδας, στολές, αλυσοπρίονα, φανούς, μάσκες και γάντια. Παράλληλα, το **2009** ο **Παναγιώτης Οδυσσέα Σκιούρης** δώρισε **τρία (3) πλήρη πυροσβεστικά βυτία** κατάλληλα διασκευασμένα, ώστε να τοποθετούνται πάνω σε αγροτικά μηχανήματα 4Χ4, τα οποία είναι ευέλικτα και μπορούν να επέμβουν άμεσα σε οποιαδήποτε περιστατικό. Με βάση αυτόν τον εξοπλισμό οι κάτοικοι του χωριού προχώρησαν το **2010** στην ίδρυση του Συλλόγου **«ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΡΥΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ»**.

Παράλληλα, αρχίζει και η κεντρική αποκομιδή των απορριμμάτων χάρη σε ειδικό όχημα που δώρισε στην Κοινότητα Καρυών ο **Χαράλαμπος Γ. Κονταλώνης**.

Το **2010** βρίσκει τον οικισμό σε μια πολύ καλή κατάσταση. Η οικονομία του χωριού πλέον στηρίζεται κυρίως στον Τουρισμό. Υπάρχουν **τέσσερα (4) καφενεία, τέσσερα (4) εστιατόρια, δύο (2) ζαχαροπλαστεία-αρτοποιεία, δύο (2) ξενοδοχεία και τέσσερις (4) ξενώνες, δύο (2) σιδηρουργεία, ξυλουργείο και ταχυδρομείο**, ενώ η Κοινότητα Καρυών στην πρώτη διοικητική μεταρρύθμιση του Ελληνικού Κράτους αποφεύγει την συγχώνευση με τα υπόλοιπα χωριά του Βόρειου Λακωνικού Πάρνωνα και παραμένει ανεξάρτητη Κοινότητα.

Στα αρνητικά αυτής της περιόδου ωστόσο είναι ότι ο εκσυγχρονισμός της γεωργικής και της κτηνοτροφικής παραγωγής, καθώς και της μελισσοκομίας πέρα από κάποιες μεμονωμένες ιδιωτικές προσπάθειες εξακολουθεί να μη λαμβάνει κάποια οργανωμένη μορφή. Έγιναν κάποια νέα ποιμνιοστάσια, εκσυγχρονίστηκαν κάποια άλλα, ενώ κατασκευάστηκε ένα συσκευαστήριο μελιού. Η μοναδική οργανωμένη προσπάθεια ήταν η δημιουργία ενός συνεταιριστικού συσκευαστηρίου κάστανων, το οποίο λειτούργησε τη δεκαετία του 2000, αλλά τελικά έπειτα από μερικά χρόνια διέκοψε την λειτουργία του.

Αυτή η απουσία οργανωμένου σχεδίου ανάπτυξης του χωριού είχε σαν αποτέλεσμα η οικονομική κρίση της επόμενης δεκαετίας να βρει το χωριό απροετοίμαστο σε αυτόν τον τομέα.

III. 2010-2020

Η οικονομική κρίση και η αντίδραση

Η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2009 έφτασε και στη χώρα μας με καθυστέρηση, αλλά τη χτύπησε με μεγάλη δύναμη. Οι Καρυές δεν θα μπορούσαν να μην επηρεασθούν από αυτή. Αλήθεια είναι ότι μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας το 2010 δεν υπήρξε κάποιος άμεσος αντίκτυπος στην οικονομική ζωή του τόπου σε σχέση με τα μεγάλα αστικά κέντρα. Ωστόσο, τη δεύτερη 5ετία (2015-2020) οι επιπτώσεις έγιναν πιο έντονες.

Η σημαντικότερη επίπτωση ήταν ο περιορισμός των κρατικών κονδυλίων, ο οποίος σε συνδυασμό και με την **κατάργηση της Κοινότητας Καρυών το 2011** και τη δημιουργία του νέου **ευρύτερου Δήμου Σπάρτης** είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθεί πρόβλημα στη εύρεση χρημάτων ακόμα και για τη συντήρηση των υπαρχουσών υποδομών, αφού για νέα μεγάλα έργα ούτε λόγος.

Το site των Καρυών

Μπροστά σε αυτή την κατάσταση οι Καρυάτες κάνουν αυτό που έκαναν πάντα: αρχίζουν να οργανώνονται. Η αρχή γίνεται από το **Σύνδεσμο των Απανταχού Καρυατών**, ο οποίος αποφασίζει να κινηθεί σε τρεις άξονες:

- 1) στην αναδιοργάνωσή του, ώστε να καταστεί αυτό που λέει και ο τίτλος του, δηλαδή **Σύνδεσμος όλων των συμπατριωτών όπου Γης**, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην εκπροσώπηση του χωριού όπου χρειάζεται βοηθώντας το Τοπικό Συμβούλιο το οποίο πλέον δεν είναι Κοινότητα.
- 2) στη φροντίδα για την συγκέντρωση χρημάτων με σκοπό την εκτέλεση μικρών έργων συντήρησης των υποδομών, εκτέλεσης μικρών παρεμβάσεων και
- 3) στην υποστήριξη του **Δημοτικού Σχολείου Καρυών** όποτε χρειαστεί.

Την ίδια περίοδο χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες αμέσως αναλαμβάνει με δικά του έξοδα τη διαχείριση κατ' αρχάς της **ιστοσελίδας των Καρυών**, η οποία με συνεχείς αναμορφώσεις μετατρέπεται σε ένα **σύγχρονο τουριστικό portal** με πλούσια πολιτιστικά, ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία σε τέσσερις γλώσσες (Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά και Γερμανικά), ενώ ψηφιοποιεί το **αρχείο της εφημερίδας της κα Πρεκεζέ**.

Το Δελτίο του Συνδέσμου

Το **2014** αρχίζει η έκδοση σε δύο γλώσσες (Ελληνικά, Αγγλικά) του **Τριμηνιαίου Δελτίου του Συνδέσμου (εφημερίδα)** το οποίο αποστέλλεται ταχυδρομικά και ηλεκτρονικά σε 500 περίπου συμπατριώτες στην Ελλάδα και στα πέρατα του κόσμου.

Η ψηφιοποιημένη εφημερίδα της Αν. Πρεκεζέ

Τέλος, βρίσκεται σε συνεχή και άμεση επαφή με όλους του φορείς του χωριού (Αθλητικός Σύλλογος, Πολιτιστικός Σύλλογος, Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, Αδελφότητας Εξωτερικού) με σκοπό μέσω της εκτέλεσης μικρών έργων εξωραϊσμού (όπως η τοποθέτηση πινακίδων) και της οργάνωσης ή της συνδιοργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων (θερινός αυγουστιάτικος χορός στην Αγία Παρασκευή, δεξίωση των επισκεπτών τον Ιούλιο, δεξίωση του Αγίου Ανδρέα στις 30 Νοεμβρίου) το χωριό να μορφαίνει και να παραμένει ζωντανό.

Οι πληροφοριακές πινακίδες

Στη συνέχεια ο Σύνδεσμος με δικά του χρήματα, αλλά και με εισφορές Καρυατών σε λογαριασμό που ανοίχτηκε ειδικά για αυτόν το σκοπό, ολοκλήρωσε το μεγάλο έργο της **ανακαίνισης και της ολοκλήρωσης του Μνημείου των Καρυατίδων**.

Οι εργασίες αποκατάστασης και το αποτέλεσμα

Έτσι το **2015** προχωρεί στην επισκευή της βάσης και της οροφής του Μνημείου, ενώ το **2018** επισκευάζονται οι φθορές στα αγάλματα των Καρυατίδων από ειδικό συνεργείο, το οποίο προχωρεί και στην επισκευή των αγαλμάτων της **Δήμητρας** και της **Εστίας**. Το έργο θα ολοκληρωθεί το **2021** αφού μετά από συστηματικές προσπάθειες έχει εγκριθεί από το Δήμο Σπάρτης η χρηματοδότηση της μελέτης του Συνδέσμου για την κατασκευή και τον φωτισμό του μονοπατιού από την κεντρική οδό προς το Μνημείο.

Την ίδια εποχή ο **Αθλητικός Σύλλογος «Ο ΚΑΡΥΑΤΗΣ»** σε συνεργασία με το **Ίδρυμα Σκιούρη** και με χορηγίες συμπατριωτών ολοκληρώνει μια σειρά από έργα. Το **2013** ανακαινίζει τα υφιστάμενα αποδυτήρια του γηπέδου με χρήματα που προσέφερε (€ 10.000) ο Ο.Π.Α.Π., ύστερα από ενέργειες του συμπατριώτη μας **Νικολάου Γ. Τράκα** και το **2015** προβαίνει στην απόκτηση από το Γεωργικό Συνεταιρισμό Καρυών της **πρώην αποθήκης** του με χρήματα τόσο δικά του, όσο και από ομογενείς. Μέσα σε 3 χρόνια ο χώρος αδειάζει, ανακαινίζεται και αρχίζει η εγκατάσταση οργάνων γυμναστικής.

Το **2018** ολοκληρώνεται η ηλεκτροδότηση των αποδυτηρίων, του γηπέδου καλαθοσφαίρισης αλλά και του γηπέδου ποδοσφαίρου μπροστά από τις κερκίδες, ενώ εγκαθίστανται προβολείς.

Τέλος, ο Σύλλογος σε συνεργασία με τον **Πολιτιστικό Σύλλογο Καρυών** ανακαινίζει την οικία του μεγάλου ευεργέτη **Γ. Θ. Σκιούρη** προκειμένου να στεγάσει τα γραφεία των δύο συλλόγων και τις στολές του Χορευτικού Ομίλου.

Σε όλες αυτές τις προσπάθειες προστίθεται το **2017** και μια νέα ακόμα κίνηση στις Καρυές: η **εθελοντική ομάδα υποστήριξης και εξωραϊσμού των Ιερών Ναών του χωριού**. Μαζί με το **Εκκλησιαστικό Συμβούλιο** καταγράφει όλες τις ανάγκες των 13 Ιερών Ναών των Καρυών και στη συνέχεια προχωρεί στη δημιουργία ταμείου. Οργανώνοντας λαχειοφόρους αγορές σε κάθε θρησκευτική εορτή που γίνεται στα εξωκλήσια και συγκεντρώνοντας ποσά από εισφορές Καρυατών μέσα σε μόλις τρία χρόνια (2017-2020) παρουσιάζει εντυπωσιακό έργο: Πραγματοποιεί τη ριζική ανακαίνιση δύο Ιερών Ναών που ήταν στα πρόθυρα της κατάρρευσης (Άγιοι Ανάργυροι και Αγία Κυριακή) και στην επισκευή όλων των υπόλοιπων μαζί με τα εικονοστάσια τους.

IV. ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Το νέο μεγάλο έργο: Κέντρο Μνήμης και Πολιτισμού Καρυών Λακωνίας

Στις αρχές του 2000 ο Σύνδεσμος των Απανταχού Καρυατών (Σ.Α.Κ.), με χρήματα που προήλθαν από εισφορές, συμπατριωτών προχώρησε στην αγορά ενός συμπλέγματος τριών κτιρίων επί της Κεντρικής Πλατείας Καρυών και της Κεντρικής Οδού με σκοπό τη μελλοντική ανέγερση ενός Μουσείου - Χώρου Πολιτισμού.

Το 2016 ολοκληρώθηκε η κτιριακή μελέτη μετατροπής του συγκροτήματος σε «ΚΕΝΤΡΟ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΡΥΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ».

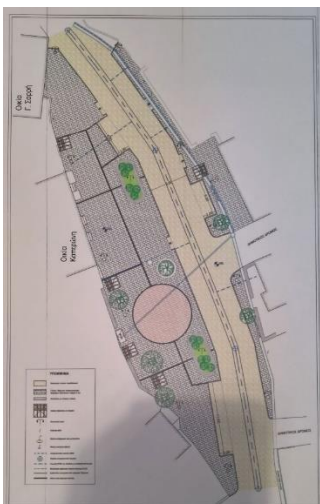
Ο χώρος της έκθεσης που θα φιλοξενηθεί στο κτίριο του Συνδέσμου έχει σκοπό να αποτελέσει ένα **σύμβολο μνήμης και σύνδεσης για τους Καρυάτες που έφυγαν από τον τόπο τους και ζουν στο εξωτερικό** αλλά και αφορμή **ανακάλυψης για τις νέες γενιές που μεγαλώνουν στην Αμερική, τον Καναδά ή την Αυστραλία** και για τις οποίες οι Καρυές είναι μια αφήγηση των γονιών ή των παππούδων τους.

Τα μέλη του Συνδέσμου των Απανταχού Καρυατών επιθυμούν μέσω του Κέντρου Πολιτισμού οι Καρυές να συνεχίσουν να γίνονται γνωστές σε όλη την Ελλάδα και παραπέρα, για το μοναδικό πράγμα που αντιστέκεται στο ισοπεδωτικό πέρασμα του χρόνου και αυτό είναι η **μνήμη** και ο **πολιτισμός**.

Το 2019 μετά από συστηματικές προσπάθειες του προεδρείου του Συνδέσμου τελικά το έργο εντάχθηκε σε χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση πρόγραμμα και την επόμενη χρονιά οι εργασίες ξεκίνησαν προκειμένου οι Καρυές να αποκτήσουν ένα ακόμα στολίδι.

Η νέα Πλατεία της Ράχης και ο φωτισμός των Μνημείων

Παράλληλα με το Κέντρο Πολιτισμού δρομολογούνται δύο νέα έργα.

Το πρώτο αφορά την **ανάπλαση της πλατείας της Ράχης** της οποίας το σχέδιο ανάπλασης εγκρίθηκε και εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα χρηματοδότησης έπειτα από πρόταση της Δημοτικής αρχής Σπάρτης. Σύμφωνα με τα σχέδια της μελέτης μόνο ο ανατολικός κλάδος της πλατείας θα παραμείνει ανοικτός στην κίνηση των οχημάτων και ο υπόλοιπος χώρος θα μετατραπεί σε μια ωραία πλακόστρωτη πλατεία με λουλούδια και δέντρα.

Επίσης, ολοκληρώνεται η μελέτη **φωταγώγησης των Θρησκευτικών και Πολιτιστικών Μνημείων των Καρυών** προκειμένου να αλλάξει η νυχτερινή εικόνα του οικισμού.

Η εκμετάλλευση των χρημάτων της διαθήκης Κερχουλά

Έπειτα από μια σειρά χρονοβόρων διαδικασιών οι οποίες κράτησαν σχεδόν δύο δεκαετίες έγινε εφικτή η μεταφορά των χρημάτων από τη διαθήκη του ομογενή Παναγιώτη Κερχουλά. Για τον σκοπό αυτό έπειτα από Γενική Συνέλευση κατοίκων του χωριού συστάθηκε το 2019 «**Σωματείο Διαχείρισης Καταπιστεύματος**». Μέχρι στιγμής αποφασίστηκε το Σωματείο να κινηθεί σε τρεις κατευθύνσεις:

- στη δημιουργία ενός **προγράμματος στήριξης των τοπικών παραγωγών** και κυρίως των νέων και των γυναικών με σκοπό την ενημέρωσή τους για τις νέες ευκαιρίες που ανοίγονται και την ενθάρρυνσή τους σε ομαδικές παραγωγικές δραστηριότητες,
- στη κατάρτιση μιας διερευνητικής **μελέτης αξιοποίησης των υδάτινων πόρων** των Καρυών, εκ των πορισμάτων της οποίας θα δρομολογηθούν στη συνέχεια όσα έργα είναι πρακτικά και οικονομικά εφικτά για την πλέον αποτελεσματική διαχείρισή τους και
- στη κατάρτιση ενός **ολοκληρωμένου σχεδίου τουριστικής ανάπτυξης** μέσω της δημιουργίας ενός δικτύου μονοπατιών τα οποία θα τηρούν τις σύγχρονες ευρωπαϊκές και διεθνείς προδιαγραφές και μέσω διανομής έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού που θα αναδεικνύει τις ομορφιές του τόπου.

Ευχή όλων είναι η αξιοποίηση των χρημάτων που με τόση αγάπη άφησε στο χωριό ο συμπατριώτης μας να γίνει λειτουργήσει αποφασιστικά στην απόφαση νέων οικογενειών να παραμείνουν και να προκόψουν στο χωριό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με την αναφορά στο μέλλον ολοκληρώνεται αυτό το ταξίδι στην ιστορία των Καρυών των τελευταίων 100 ετών.

Ήταν ένα ιδιαίτερο ταξίδι που σκοπό είχε να αποδώσει φόρο τιμής στις γενιές που μόχθησαν, υπέφεραν και ξενιτεύτηκαν. Στους ανθρώπους αυτών των γενεών που αγάπησαν τόσο πολύ το χωριό τους, ώστε φρόντισαν με τα έργα τους οι Καρυές να αποτελούν όχι απλά ένα ζωντανό στολίδι του Λακωνικού Πάρνωνα, αλλά όλης της Πελοποννήσου.

Με την ευχή οι νέες Καρυάτιδες και οι νέοι Καρυάτες να παραδειγματιστούν από τις προηγούμενες γενιές και να εμπνευστούν από τις προσπάθειές τους, ας οραματιστούμε μια νέα 100ετία συλλογικής προόδου και ζωντάνιας για τις όμορφες Καρυές.

Για την ιστορία των Καρυών Λακωνίας αναζητήθηκαν πληροφορίες από τα βιβλία:

- «**ΒΙΒΛΟΣ**» της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΩΝ «ΑΙ ΚΑΡΥΑΙ» (1929) επιμέλειας Παρασκευά Ιωάννη Μείντάνη,
- «**ΚΑΡΥΑΙ**» του λογοτέχνη Κωνσταντίνου Μιχαήλ Πίτσιου το 1948,
- «**ΚΑΡΥΑΤΙΚΑ**» των Παρασκευά Ιωάννη Μείντάνη και του υιού του Ιωάννη Παρασκευά Μείντάνη ιατρού στην Ουάσιγκτον. Ένα έργο που αποτελείται από δύο τόμους (1950 και 1972), εκδόθηκε από την Αδελφότητα Αραχωβιτών «ΑΙ ΚΑΡΥΑΙ» της Γκαστόνια Βορείου Καρολίνας Η.Π.Α. και έχει βραβευτεί από την Ακαδημία Αθηνών και
- «**ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΑΡΥΕΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ**» του Παναγιώτη Στυλιανού Μαχαίρα το 1987, καθώς και από τις εφημερίδες:
- «**ΑΙ ΚΑΡΥΑΙ**» του «Συνδέσμου των εν Αθήναις και περιχώροις Καρυατών Η ΑΡΑΧΩΒΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ» (δεκαετία 1950)
- «**ΚΑΡΥΕΣ, Η ΑΡΑΧΩΒΑ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ Τ. ΔΗΜΟΥ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ**» της Αννίτα Γκλέκα Πρεκεζέ (1986-2010).

Σύνδεσμος των Απανταχού Καρυατών

Αθήνα Φεβρουάριος 2020

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΡΥΑΤΩΝ

Επιμέλεια
Χαρ. Αθ. Κωνσταντόπουλος